

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 1318-07-20 ס' נ' ס' (המנוח) ואח'

בפני כבוד השופט מחמוד שדאפנה

התובע:

י' ס'

ע"י ב"כ עוה"ד מרואן עבדאללה ואח'

נגד

הנתבעים

1. ס' ס' (המנוח)
באמצעות עיזבונו:

2. ו' ס'

ע"י ב"כ עו"ד עיסאם ח'טיב

3. א' ס'

4. י' ש'

5. ר' ש'

6. ס' ש'

החלטה

רקע עובדתי קצר:

1. מונחת בפני ביהמ"ש תביעה אשר כותרתה "תביעה לסעד הצהרתי, בקשה לפיצול סעדים ולסעד של פירוק שיתוף במקרקעין".
2. התובע והמנוח **** ז"ל (להלן: "המנוח") הינם אחים. התובע רשום כבעלים של 1/4 מכלל הזכויות בנכס, המזוהה כגוש **** חלקה ***, עליו קיימת דירת מגורים בה מתגורר התובע עד היום. השטח הכולל של הקרקע הינו 881 מ"ר, והתובע הינו הבעלים של 220.25 מ"ר.
3. ביום 24/11/1973, לפני למעלה מ- 47 שנה, נחתם ייפויי כוח (להלן: "ייפויי הכוח") ע"י התובע, לפיו הוא מסמיך את גב' **** לפעול עפ"י כל דין לשם מילוי התחייבות התובע עפ"י ייפוי הכוח. בהתאם לייפויי הכוח התחייב התובע להעביר את הזכויות על גג המבנה בו התגורר לטובת אחיו המנוח, כך שעסקינן בסוגיה של בעלות על הקרקע.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 1318-07-20 ס' נ' ס' (המנוח) ואח'

4. במסגרת התביעה עותר התובע למתן פס"ד הצהרתי לפיו ייקבע, כי ייפוי הכוח עליו חתם לטובת אחיו המנוח, הינו יפויי כוח שלא נעשה בו שימוש מעל 40 שנה, וכי הוא התיישן ודינו להיות מבוטל ו/או שהמנוח זנח את זכויותיו המגיעות לו עפ"י ייפוי הכוח.
5. לחילופין עותר התובע לקבוע, כי ייפוי הכוח הינו שני מסמכים משפטיים, כאשר הראשון הינו הסכם בין התובע לבין המנוח המהווה הסכם לא שלם בשל העדר מסוימות וגמירות דעת, מאחר והוא חסר פרטים מהותיים ואינו יכול להוות הסכם, והמסמך השני, הינו ייפוי הכוח שכאמור ניתן לשם מימוש הוראות ההסכם, אשר גם הוא אמור להיות מבוטל מאחר ולהסכם אין כל תוקף והוא מבוטל.
6. לחילופי חילופין עותר התובע לקבוע, כי ייפוי הכוח הוא הסכם מתנה לכל היותר שנערך בין התובע לבין אחיו המנוח, הסכם שלא השתכלל על ידי מקבל המתנה, קרי ע"י המנוח, בשל העדר קיבול. לחילופי חילופין, וככל וביהמ"ש ייראה כי ייפוי הכוח הינו תקף, אזי יש לקבוע כי ייפוי הכוח מתייחס לגג המבנה שהיה קיים דאז ותו לא ולא לשטח המבנה היום. כמו כן, עותר התובע להורות על פירוק השיתוף במקרקעין נשוא התביעה.
7. הנתבעת 2 גב' **** אשתו של המנוח (להלן: "הנתבעת") הגישה בקשה לדחות את התביעה על הסף משני טעמים: הראשון, העדר סמכות עניינית של ביהמ"ש לדון בתביעה והשני, טענת התיישנות.
8. הנתבעת טוענת, כי אין לביהמ"ש סמכות עניינית לדון בתביעה וזאת בהעדרו של סכסוך משפחתי בין בעלי הדין כהגדרתו בסעיף 1(2) לחוק ביהמ"ש לענייני משפחה, התשנ"ה (1995) (להלן: "החוק"). לטענתה, לא קיים סכסוך משפחתי אשר תרם משמעותית להיווצרות התביעה ו/או עילתה. התובעת מפנה להלכה שנקבעה ברע"א 6558/99 **חבס נ' חבס**, פ"ד נד(4) 337 (2000) (להלן: **הלכת חבס**). לטענתה, הסמכות לדון בתביעה זו הינה לביהמ"ש המחוזי, מאחר ועסקינן בסעד הצהרתי ונוכח העובדה כי עסקינן בחוזה מכר ושאלות הקשורות בו.
9. התובע הגיש תגובה לבקשה וטען, כי עסקינן בקשר משפחתי שבין התובע לבין אחיו המנוח, וכי כן עסקינן בסכסוך אשר עילתו סכסוך בתוך המשפחה. התובע מפנה גם הוא להלכת חבס. התובע מוסיף, כי היחסים בינו לבין הנתבעים הינם אך ורק בהיותם עיזבון אחיו

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 1318-07-20 ס' נ' ס' (המנוח) ואח'

המנוח, וכי אלמלא הקרבה המשפחתית והסכסוך שנוצר בשל קרבה זו, תביעה זו לא הייתה מגיעה לכותלי ביהמ"ש. עוד מוסיף התובע, כי אין בינו לבין הנתבעים כל קשר אחר, לא עסקי ולא מקצועי חוץ מהיותם עיזבון אחיו המנוח. התובע עותר כי ככל וביהמ"ש יקבע כי אין לביהמ"ש סמכות עניינית, להורות על העברת התובענה לביהמ"ש המוסמך, שהינו ביהמ"ש המחוזי, ולא להורות על דחיית התביעה.

10. לעניין טענת ההתיישנות טוען התובע, כי היא לא רלוונטית ואינה מהווה עילה לדחיית התביעה, ולו בשל החלופות המשפטיות השונות המקימות לטענתו עילות מתמשכות עד היום.

11. התקיים דיון בבקשה במעמד הצדדים ובמסגרת הדיון חזרו הצדדים והעלו את טענותיהם, כאשר הנתבעת שבה והדגישה כי אין לביהמ"ש סמכות עניינית לדון בתביעה, בשל העדרו של סכסוך משפחתי בהתאם להוראות החוק והלכת חבס, ועתרה להכריע בסוגיה זו תחילה. התובע בתורו עתר לדחות את הבקשה ולקבוע, כי הסמכות הינה לבימ"ש זה. לאחר מכן הגישו הצדדים טיעונים משפטיים קצרים בכתב ביחס לבקשה לדחייה על הסף.

12. עתה על ביהמ"ש להכריע בבקשת הנתבעת לדחות את התביעה על הסף בשל העדר סמכות עניינית. על ביהמ"ש להכריע תחילה בטענת הסמכות העניינית וככל וייקבע כי אכן יש לביהמ"ש סמכות עניינית, יידרש לטענת ההתיישנות.

דיון והכרעה:

13. לאחר עיון בבקשה ובכתבי הטענות, תגובת התובע, טיעוני הצדדים בכתב, ולאחר ששמעתי את הצדדים בדיון שנערך בפני, ולאחר שקילה, נחה דעתי, כי אין לביהמ"ש כאן סמכות לדון בתביעה, מפאת חוסר סמכות עניינית ואנמק טעמי:

14. כידוע, בהתאם להמלצותיהן של ועדות מקצועיות הוקם בית המשפט לענייני משפחה, במטרה לכנס תחת קורת גג שיפוטית-מקצועית אחת את הטיפול בסוגיות משפטיות שונות, ששורשיהן במחלוקות בתוך התא המשפחתי. על מנת לסייע במילוי תפקידו זה, ניתנו לבית המשפט לענייני משפחה סמכויות שיפוט ייחודיות בתחומים שונים, ונקבעו סדרי דין ודיני

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 1318-07-20 ס' נ' ס' (המנוח) ואח'

ראיות ייחודיים, שנועדו לאפשר מתן פתרון מקיף לכלל המחלוקות שבין בני המשפחה, תוך התחשבות במרקם היחסים הרגיש והעדין שביניהם (ראו: הלכת חבס ובע"מ 164/11 פלונית נ' פלוני, [פורסם בנבו] פסקה 10 (29.4.2012)).

באשר לסיווגן של תביעות אזרחיות קובע סעיף 21(2) לחוק, כי בית המשפט לענייני משפחה ידון ב:

"תובענה אזרחית שבין אדם או עזבונו לבין בן משפחתו, או עזבונו, שעילתה סכסוך בתוך המשפחה, יהא נושאה או שוויה אשר יהא".

15. לשון החוק מציבה אפוא שני תנאים מצטברים, אשר בהתקיימם ירכוש בית המשפט לענייני משפחה סמכות שיפוט ייחודית לדון בתובענה אזרחית: האחד - זהות הצדדים: בין הצדדים לתובענה צריך שתתקיים קרבה משפחתית, כפי שזו מוגדרת בהמשך הסעיף. השני - מהות הסכסוך: סיבת הסכסוך או מקורו ביחסים המשפחתיים (עניין חבס, 344; עניין פלונית, פסקה 11; ע"א 1662/99 חיים נ' חיים, פ"ד נו(6) 295, 307 (2002)).

16. בפסיקת כבוד בית משפט העליון לאורך השנים ואף בהחלטה שניתנה במסגרת רע"א 6750/15 דדון נ' אוליאל (פורסם בנבו, מיום 4.1.2016), נפסק:

"בהתחשב בתכליתו המיוחדת של החוק, וייחוד סמכויותיו של בית המשפט לענייני משפחה, יש לעמוד באופן מוקפד על תנאיו של הסעיף ואין להעניק לו פרשנות מרחיבה יתר על המידה. זאת, בין היתר, לאור ההלכה לפיה יש לפרש בדווקנות ובצמצום הוראות חוק המסדירות סמכות ייחודית לרשות שיפוטית שמחוץ למערכת בתי המשפט הרגילים, וכי בהינתן שני פירושים אפשריים, יועדף הפירוש המצמצם את הסמכות ולא המרחיב אותה (עניין פלונית, פסקה 17). כמו כן, יש להיזהר ממתן פרשנות מרחיבה בהקשר הספציפי של בית המשפט לענייני משפחה, לאור הדינים המהותיים והפרוצדוראליים המיוחדים הנוהגים בו:

"זאת ועוד, סבורני כי חיובו של מי שאינו נמנה על 'הגרעין הקשה' של בני המשפחה להתדיין בבית המשפט למשפחה עלול 'לקפחו' לעומת מתדיין בבתי המשפט האזרחיים ולשלול ממנו מספר יתרונות דיוניים וראייתיים העומדים לו בבתי משפט אלה. הגמשת כללי הדיון ודיני

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 1318-07-20 ס' נ' ס' (המנוח) ואח'

הראיות לגיטימיות כשמדובר בסכסוכים משפחתיים 'אמיתיים' על מנת שלבית המשפט
למשפחה יהיו כלים להתמודד עם סוג זה של סכסוכים ולהכריע בהם בדרך התואמת את
הבעייתיות המיוחדת להם. אך ככל שפוחתת ה'משפחתיות' המעורבת בסכסוך ראוי לאפשר
למתדיינים למצות את זכויותיהם הדיוניות והראייתיות הלגיטימיות במסגרת התדיינות
אזרחית 'רגילה' (עניין פלונית, פסקה 19)."

מאחר ומדובר בתנאים מצטברים, הרי שדי בכך שהתובענה דן אינה עומדת באחד מהם על
מנת שייקבע כי סמכות השיפוט נתונה לבית המשפט המחוזי (השוו רע"א 6624/07 **כבישי נ'**
כבישי, [פורסם בנבו] פסקה 3 (24.10.2007)).

בענייננו אין ספק, כי התנאי הראשון מתקיים שהרי מדובר בתביעה בין אחים שהם קרובי
משפחה, למעט צירופם של הנתבעים הפורמאליים 3 עד 6, יחד עם זאת, הואיל ואנו נדרשים
לשני תנאים מצטברים יש לבחון אם התובענה עומדת גם בתנאי השני בדבר מהות הסכסוך.
בהקשר זה קבעה הפסיקה, כי אמת המידה לקביעת הקשר בין עילת התביעה לבין הסכסוך
בתוך המשפחה, היא שהסכסוך המשפחתי תרם תרומה משמעותית לגיבושה של עילת
התביעה.

המבחנים לעניין זה נקבעו על ידי כב' הנשיא א' ברק בהלכת **חבס** :

"תובענה אזרחית, עילתה בסכסוך בתוך המשפחה, אם סיבת הסכסוך או מקורו הוא
ביחסי המשפחה.. נראה לי כי אמת המידה לקביעת הקשר בין עילת התביעה לבין
הסכסוך בתוך המשפחה, היא שהסכסוך המשפחתי תרם תרומה משמעותית לגיבושה
של עילת התביעה.. מתי נאמר כי אופיו המשפחתי של הסכסוך תרם תרומה משמעותית
לגיבושה של עילת התביעה? התשובה היא, כי יש לאתר את גורמי הסכסוך השונים,
תוך בחינת השאלה, אם לגורמים המשפחתיים הייתה השפעה נכבדה וחשובה
להיווצרותה של עילת התביעה"

במקרה הנדון ומעיון במהות התביעה והסעדים המבוקשים, עולה, לכאורה, כי התובע עותר
להכריז על יפוי הכוח שנתן לאחיו כבטל ושאין לו כל תוקף משפטי, וזאת בנוסף לשאר
הסעדים החלופיים שנתבקשו כפי שפורטו לעיל.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 1318-07-20 ס' נ' ס' (המנוח) ואח'

20. אין ספק, כי התובענה אינה עומדת בתנאי השני בדבר מהות הסכסוך, שכן המחלוקת הינה בדבר זכויות במקרקעין ולא בדבר סכסוך משפחתי. אין חולק, כי מהות הסכוך אינו משפחתי כלל וכלל, אלא סכסוך שקשור לביטול ייפוי הכוח שעוסק בעניין בעלות.
21. אין חולק גם, כי לא קיים כל סכסוך בין בני משפחה ואין כל קשר למערכת היחסים המשפחתית ביניהם לתובענה שבפניי, כך עולה מטיעוני הצדדים וכן מהסעדים להם עתר התובע במסגרת התביעה שהוגשה מטעמו. יש לציין עוד, כי תביעה זו הינה תביעה ראשונה בין בעלי הין.
22. בענייננו, קיים ספק רב באם מהות הסכסוך עילתו סכסוך בתוך המשפחה. עסקינן בתביעה אזרחית לכל דבר ועניין, והתנאי המהותי של קיום סכסוך משפחתי אינו קיים. התביעה אינה עוסקת אפוא בענייני משפחה של המעמד האישי ולא באחת מהתביעות המפורטות בסעיף 1 לחוק. עצם היותם של בעלי הדין קרובי משפחה שעונים על ההגדרה שבחוק אינה מעניקה לבימ"ש זה סמכות לדון בתביעה.
23. בשולי הכרעתי בעניין זה, אולם לא בשולי חשיבותם של הדברים, מצאתי לציין ולהדגיש כי הלכת חבס מתעסקת בתנאי של תביעה שעילתה סכסוך בתוך המשפחה, ובטענה זו יש לדון אך ורק כשתנאי הקשר המשפחתי מתקיים. סבורני שיש מן הטועים בכך ואף לומר שהיד קלה על ההדק, בפרט בערכאות שאינן בית המשפט לענייני משפחה, כאשר מעבירים בקלות כל תביעה שבין בעלי דין שעונים על ההגדרה של בן משפחה לביהמ"ש לענייני משפחה, ולא דנים בשאלה החשובה ביותר באם אכן עסקינן בסכסוך בתוך המשפחה אשר תרם תרומה משמעותית לגיבושה של עילת התביעה.
24. לאור האמור, ניתן לקבוע כי התובענה אינה עומדת בתנאי סעיף 1(2) לחוק ועל כן אין לביהמ"ש לענייני משפחה סמכות עניינית לדון בה.
25. משקבעתי כי אין לביהמ"ש סמכות עניינית לדון בתביעה, לא מצאתי כל צורך לדון בטענת ההתיישנות וטענה זו תידון בפני ביהמ"ש המוסמך.
- אם לא כאן אז היכן?**
26. מקום שמצאתי, כי אין הסכסוך מצוי בסמכותו העניינית של בימ"ש זה, עלי לבחון האם קיימת ערכאה אליה ראוי להעביר התובענה או שמא יש לדחות התביעה על הסף. בהקשר

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 1318-07-20 ס' נ' ס' (המנוח) ואח'

זה קבע בית המשפט העליון במסגרת רע"א 3748/05 **בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ נ' שרת התקשורת** (לא פורסם, 6.5.2005):

"נוכח האמור לעיל ספק בעיני אם בית-המשפט המחוזי מוסמך לדון בתביעה שלפני. קשיים בניסוח התובענה וקיומו של פער בין כותרתה, תוכנה וסעדיה תומך בכך. במצב דברים זה יש לדחות את התובענה על הסף בשל חוסר סמכות עניינית מבלי להעבירה אגב כך לבית-המשפט המחוזי על-יסוד סעי' 79 לחוק בתי המשפט".

27. ב"כ התובע טען, כי ככל וביהמ"ש ייקבע כי אין לביהמ"ש כאן סמכות עניינית אזי עליו להעביר את התובענה לביהמ"ש המחוזי שהוא המוסמך לדון תביעה. ב"כ הנתבעת, ועל אף הודאתו כי הסמכות לדון בתביעה נתונה לביהמ"ש המחוזי, ביקש לדחות את התביעה על הסף ואף טען כי עפ"י התקנות החדשות, תקנה 41 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט – 2018, אין לביהמ"ש סמכות להעביר את התביעה ועליו להורות על מחיקת התביעה.

28. במחלוקת שבין הצדדים בעניין זה מצאתי כי הדין עם התובע. הסעדים המבוקשים בתביעה, הינם סעדים שבסמכותו של ביהמ"ש המחוזי, שהינו ביהמ"ש המוסמך עניינית לדון בתביעה ושני הצדדים אף מסכימים לקביעה זו.

29. באשר לטענת הנתבעת, כי כיום ובהתאם להוראות התקנות החדשות אין לביהמ"ש סמכות להורות על העברת התובענה לביהמ"ש וכי עליו להורות על מחיקת התביעה. אכן צודק ב"כ הנתבעת בעניין זה כי עפ"י התקנות החדשות, ובניגוד לתקנות הישנות, תקנה 101(ב), התקנות החדשות אינן מתירות העברת התובענה לביהמ"ש המוסמך. חרף האמור לעיל ביהמ"ש עודו מוסמך להורות על העברת התובענה לביהמ"ש המוסמך וזאת בהסתמך על סעיף 79 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984.

30. **במצב דברים זה, אני מורה על העברת התביעה לביהמ"ש המחוזי בנצרת.**

31. אני מחייב את התובע בהוצאות בסך כולל של 4,000 ₪, אשר ישולמו לידי הנתבעת תוך 30 יום מהיום, שאם לא כן יישא הסכום הפרשי ריבית והצמדה כחוק מיום החלטתי זו ועד התשלום המלא בפועל.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 1318-07-20 ס' נ' ס' (המנוח) ואח'

1 המזכירות תעביר החלטתי זו לצדדים. 32.

2
3 מותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.

4
5 ניתנה היום, ז' אייר תשפ"א, 19 אפריל 2021, בהעדר הצדדים.

6
7
8
מחמוד שדאפנה, שופט